український католицький часопис

МІСІОНАР

Рік заснування 1897 № 9 (59) * вересень 1997

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український
католицький
часопис

Заснований у 1897 році
Засновники - Отці Василіяни

Реєстраційне свідоцтво
ЛВ-№122

Головний редактор
о. Василь Зінько, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ,
о. Іван Новак, ЧСВВ,
о.Йосафат Воротняк, ЧСВВ

Літературне редагування та
коректура Ігоря Скленара

Комп'ютерна верстка
Ольги Кузьмич

Адреса редакції:
м. Львів, 290019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський
монастир ОО. Василіян
тел. 72-46-94

Підписано до друку 27.08.97 р.
Формат 70x100 1/16. Друк
офсетний. Папір друк. № 1.
Умов. друк. арк. 5,2. Умов.
фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид.
арк. 5,0. Тираж 3000 прим.
Зам. 17.

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській книжковій друкарні
видавництва Отців Василіян
«Місіонер».
292310, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 1997.

ЗМІСТ

о. Василь Зінько, ЧСВВ
Психологія тих, хто поза Церквою 2
Намір Апостольства молитви
на вересень 6
Намір Апостольства молитви
на жовтень 9
Отці Василіяни з підпілля 10
Ігор Скленар
"Ісус любить нас такими, якими
ми є" 11
Господь не спасає людину без
людини 12
Зиновія Звіринська
Рятуйте наші душі! 14
о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
Вони добре молилися 16
Ігор Скленар
Виставка з нагоди 100-ої річниці бл. п.
кир Йосафата Федорика, ЧСВВ 20
Ольга Крак
"Серце Христове - повне любові, моя
надіє ти одна..." 22
о. Павло Мадяр, ЧСВВ
Отець Петро Орос 24
Євген Шидловський
Филипчуки 26
о. Йоанікій Чверенчук, ЧСВВ
Подорож до Києва 28
Роман Дисак
Як відпочивають наші діти 29
Петрусь (оповідання) 31

На обкладинці: Різдво Пресвятої Богородиці. Робота А. Страмика, О. Наконечного та В. Катеринюка.

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

У Провінції Найсвятішого Спасителя отців Василіян на початку серпня відбулися адміністративні зміни. Нижче наводимо документ про призначення нового протоігумена.

ПРОТОАРХИМАНДРИТ
ЧИНУ СВ. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО

00153 ROMA, 9.8.97
Via S. Giosafat, 6 (Piazza S. Prisca)
Tel. 57.80.362

ч. 257/97

ПРИВІТ У ГОСПОДІ І НАЛЕЖНА ПОШАНА ТИМ, ХТО БУДЕ ЧИТАТИ ЧИ СЛУХАТИ ЦЬОГО ЛИСТА

За згодою Конгрегації для Східних Церков "ad nutum (за бажанням і вказівками) Отця Протоархимандрита та Генеральної Управи", оцим листом призначую ПРОТОІГУМЕНОМ тобто Настоятелем Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні до наступної Провінційної Капітули, яка згідно з Конституціями ЧСВВ відбудеться 2000 року

Високопреподобного отця ТЕОДОЗІЯ ЯНКОВА, ЧСВВ

Одночасно уділяю йому всі права і власті, які згідно зі священними канонами Кодексу Канонів Східних Церков та Конституціями нашого Чину належать до цього уряду.

Для достовірності власноручно підписую цей документ і стверджую його печаткою.

Золочів, 9 серпня 1997

о. Діонісій Ляхович, ЧСВВ
Протоархимандрит

о. Йосиф Буцай, ЧСВВ
за Генерального Секретаря

ВІД РЕДАКЦІЇ:

ПСИХОЛОГІЯ ТИХ, ХТО ПОЗА ЦЕРКВОЮ

Щораз частіше доводиться зустрічатися з людьми, які опинилися поза Католицькою Церквою. Для нашої власної охорони й оборони та й для їхнього напоумлення на добру дорогу віри і правди, наведемо *риси психології цих осіб:*

1. У першій зустрічі з тими людьми найперше впадає в очі їхня *настирливість*. Вони гадають, що вони усюди конечно потрібні і без них нічого не може статися, до чого б вони не втрутилися. Вони наважуються, як це з власного досвіду знаю, нападувати на священика та йому говорити про свої релігійні маячіння. Ніхто їх ні не питає, ні не просить, а вони вже наче б чекають на нас і одразу починають своє теревенити. Приходять, часто небажані, до квартир, перестрічають і не дають дороги перейти. Завжди "готові" говорити на "релігійні" теми. Загалом бракує їм примітивних норм людяності.

2. Друге, що впадає в очі, — це їхня *самовпевненість та непогрішність*. Твердять на сто відсотків, що воно так, а не інак і немає у їхньому твердженні жодного антиаргументу. Хоча вони категорично заперечують і безапеляційно засуджують папську, як вони кажуть, непогрішність. Зате їхня "непогрішність" є вищою понад всякі закиди.

3. У цьому й проявляється їхня третя помилка чи хиба: вони говорять про те, чого не знають. Папа ніколи не мав якогось там привілею "непогрішності", але має дар непомильності, і то за певних умов. А ці *умови* такі: коли Папа говорить урядово з катедри, у справах віри та моралі (а це робить дуже рідко), то для того, щоб визначити точніше вимоги природного чи зобов'язуючого Божого закону і права. А "непогрішність"— це явне перекручення слова. Ним оперують оті новітні конфесійники, "славні". Бо взяли собі і привласнили протестантські єресі для "віровизнання", якщо можна так сказати. Ніхто з католиків не каже, що Папа непогрішний, навпаки, він часто сповідається і має свого сповідника. Ним буває, звичайно, монах строгого Чину отців Капуцинів. А коли сповідається, то, мабуть, має з чого, з гріхів та прогрішень.

4. Також *посилаються на Біблію*, і то тільки на неї. Гаразд, але здається ніхто так Святого Писання не зневажав і не зневажає, як саме вони. Як ми когось цитуємо, то для лояльності мусимо зацитувати цілу думку і

розповісти цілу справу, а не вилучати щось з контексту, що нам на руку... і тим оперувати неначе непорушною догмою. І саме це вони роблять.Маємо от такий приклад. Дехто з інших "віровизнавців" каже, що Діва Марія — звичайна жінка, ніби мала інші діти тощо. Хто серйозно трактує Біблію,той прочитає у євангелиста Луки про Благовіщення. Читаємо, що небесний посланець, архангел Гавриїл вітає Діву незвичайними словами, тому навіщо у живі очі брехати...

5. Коли ми вже ведемо мову про Біблію, то зауважимо, що наші дискутанти опускають *істотне і головне.* Опоненти несерйозно ставляться не лише до Біблії, але й до самого Господа Ісуса Христа. Коли Він обіцяє дати споживати своє тіло і кров, а юрба і учні відходять, бо для них це було "тверде (для зрозуміння) слово", то Христос свого не заперечив, а ще й до апостолів мовив: "Може й ви хочете відійти?" Тим самим дав зрозуміти, що навіть і вони не повірили, бо Він свого Божого слова не відкине. А опоненти Католицької Церкви таке важливе твердження Христове, як от у "Біблії для молоді", опускають, згадавши лише про розмноження хлібів. Так, бо їхня думка "важливіша", ніж Слово самого Сина Божого! Це саме роблять з твердженням про Петра-Скелю, на якій Христос обіцяв заснувати Церкву.

6. У звичайних державах кожен громадянин Конституції сам собі не пояснює, але для цього існує так званий конституційний суд і у його компетенції автентично роз'яснювати статті чи параграфи Основного Закону. Навіть і наша Україна має таку установу, а от інші "віровизнавці" на свій манер пояснюють не державну, а Божу конституцію. Це щось просто несамовите!

7. Теж ніхто з розумних людей не буде руйнувати добре споруджену будівлю. Навпаки, хоч і старовинну, але реставрують, не валять і не нищать. А тут взялися люди і почали руйнувати Церкву, що вже існує два тисячоліття? І це роблять мудрі голови та чесні особи? Даймо на це зрілу відповідь. Вона буде одна і єдино правдива: ніхто на таку руйнацію не зважиться.

8. Ще один момент підкреслимо. Опоненти постійно втручаються у наші справи: чого у вас так, і чого інак? А що ж їм до цього? Ми ж безсоромно їх не критикуємо та не гудимо. Хай нами не журяться, але краще, як самі над собою застановляться.Чи ж Христос не казав жінкам на Хресній дорозі: не плачте наді мною, але над своїми дітьми. А вони мають над чим плакати...

9. Читаємо в Євангелії від Матея: "Не судіте, щоб вас не судили..." (7,1). Чому ж тоді ті особи так завзялися нас де тільки можна лаяти і критикувати, часто безпідставно? Коли хтось так дотримується Біблії і з нею ходить усюди, а потім судить свого ближнього несправедливо?

Та священиків Господь наказує ще в Старому Заповіті шанувати, і хто торкне священика, той торкається зіниці Божого ока. А нинішні "монополісти Біблії" зараз кажуть: "А чому себе називаєте отцями?" Це наша внутрішня церковна справа і ми маємо непомильного Папу, а коли він нічого не каже, то, мабуть, не зле. Святий Павло каже, що зродив у вірі таких-то... А хто родить так рясно — той або батько, або й мати!

10. Нераз говорять сьогодні про *свободу та про людські права.* Але наші позацерковники про це наче б і не чували. Вони можуть так переслідувати та тероризувати іншовірців, що важко витримати під таким натиском. У католиків є багато свободи. Навіть трохи й забагато, бо ніхто людину не переслідує і не критикує. От, щоб молоді жінки одягали хустки, коли є у церкві. Церква на це дивиться досить толерантно і не виклинає жінки, якщо вона цього не дотримується.

11. Позацерковники також змішають горох з капустою (Новий Завіт зі Старим), та й голосять, що "крові пити не можна". І навіть серед наївних та легковірних знаходять послух. Ми віками їли кишку з кров'ю та гречаною кашею, і навіть нам на думці не було, що це не годиться. Нині нас, нібито темних, просвічують "світлі" голови. Перший Єрусалимський собор, і про це є у Біблії, звільнив від тих приписів християн. Чогось іншовірці у Біблії цього не дочитали.

12. Ще інший камінь спотикання між нами та опонентами полягає у тому, що от Церква благословляє зброю... Зрозуміло, що недоцільно, наприклад, благословляти воїнів на чеченську війну з вільним народом, бо це благословляти невинні вбивства, що кличуть до неба про пімсту. Церква не зброю благословляє чи освячує, але тих, які ідуть на війну, щоб вони цілими вернулися до своїх домів і оборонили свій край перед захланними сусідами, які будуть влаштовувати голодомори, єжовщини та й подібне. То нам у такому випадку не вільно оборонятися? А чому Церква має стільки воїнів-святих? Вони, певно, не вбивали невинних!

13. Дуже гіршаться, що от Церква чи пак церковники, беруть з людей великі гроші. Тут треба розрізняти: є, на жаль, такі, що стали не добрими пастирями, а наймитами. Але є таки добрі пастирі, що з останнього дають бідним. Стільки тих святих має Вселенська Церква, от хоча б св. Іван Милостивий... І коли ми поглянемо на позацерковні спільноти, то там є просто зверху наказ: скільки треба давати на ті чи інші конфесійні потреби, і то давати добру суму, а не дрібні сотики.

14. Коли ми вже при грошах, то додаймо, що наші опоненти не признають добрих діл, а тільки *віру й ласку.* То їхні діла, які вони роблять нераз не з доброго наміру, а тільки для Бога. Ні, це тільки залучають одновірців і роблять їх гіршими від себе

слугами погибелі. У нас, згідно з Євангелією, добрі діла є вимогою віри. Вона "без діл мертва", але не для людського ока, а таємно, без розголосу, щоб правиця не знала, що чинить лівиця. Це для того, щоб мати після смерті у Бога Отця нагороду.

15. Чимало згіршення викликає таке твердження іншовірців: приходьте до нас, позацерковних, то виправитеся з пияцтва і куріння. Церква це забороняє? Ні, саме тому, що у ній панує свобода дітей Божих. Людина сама, з доброї волі, повинна боротися зі своїми злими нахилами, у тому числі з чаркою та цигареткою, а не під диктаторським чоботом. А дана думка, що от поза Церквою можна перестати впиватися — це теж свого роду фарисейство. Мені самому доводилося бачити у наших опонентів пляшку доброї горілки. Коли запитав, що вона у них робить, то отримав таку дипломатичну відповідь: "Та це так, прилюдно у нас не можна, а приватно дозволяється"...

16. Славлять *чесність* інших "віровизнавців". Та вона не аж така стійка і правдива, як вони про себе голосять на чотири сторони світу. От стою на автобусній зупинці. Коло мене — негр. Говоримо. Він до мене: "Отче, це кажу не як католик, а як простий заробітчанин. Мушу утримувати жінку та купочку дітлахів. Але скажу вам щиру правду, що ні разу мені належно не заплатили оті "віруючі", в яких мені доводилося працювати, все мене якимось чином скривдили". Іншим разом кілька родин сектантів сіли на асфальті. Вони були дорожніми робітниками. Довго вони показували, яка то їхня віра, як до них приїздили співати псалми здалека одновірці і так далі. Але от недалеко була автобусна зупинка, жінки та дівчата, зійшовши з транспорту, ішли ліском на село. Юнаки "віруючих" їх часто грабували. Про це донесли до поліції, зробили облаву і зловили "віруючих".

17. Сьогодні, коли край так потребує однодумності і злагоди, а якраз різні сектанти приходять і навмисне сіють у родинах і громадах, у цілій державі хаос, то навіть людина, цілком не зацікавлена релігійними проблемами, це осуджує. От, у Луцьку, в одній школі сектанти створили окрему "школу в школі" і не пристосовуються цілком до шкільного ладу. Вони мають свій порядок, свої пісні і так далі. То як державні чинники можуть терпіти таких?

18. Очевидно, що народ потребує Богом зобов'язуючої любові до ближнього, але коли хтось в найінтимнішій та найважливішій справі — у вірі і спасінні душі — ширить заколот, то що тоді сказати? Ще є такі, що для них патріотизм, любов до краю і народу — це "диявольська справа". І як же тоді жити серед народу та в державі таким особам і групам?!

о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

Оце Серце, що так дуже полюбило людей...

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та у всіх намірах Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ВЕРЕСЕНЬ:

Загальний: ЩОБ ВИХОВНИКИ Й УЧИТЕЛІ ВИЯВЛЯЛИ СВІДОЦТВО ВІРНОСТІ ТАК, АБИ МОЛОДЬ МОГЛА ВІДНАЙТИ ЗНАЧЕННЯ І КРАСУ ЖИТТЯ, ЯК ДАР ДЛЯ ІНШИХ (Поблагословлене Святішим Отцем).

Правду кажучи, формулювання цього наміру трохи задовге і засофістичне. Його можна так скоротити: щоб ті, які займаються вихованням, засвідчили вірність, і з цього молодь могла пізнати вартість та красу життя іншим.

Вірність є різного роду, як от найвища вірність Богові, вірність

подружня, вірність товариська і тому подібне. Саме слово "вірність" походить від "вірити". А вірити — це не відступати, не залишати того, кому ми повірили. Іншими словами, бути витривалими у розпочатій справі.

Свідоцтво вірності — це зовнішні ознаки душевного настрою, воно стосується вартості і краси життя. Трохи дивно, щоб молодь могла шукати те, що є явним (свідоцтво вважається таким).

Проаналізуємо серцевину намірy — *вартість та красу життя*. Вони здобуваються, починаючи з релігійних первнів, бо натуралістичні або чисто тілесні начала ніколи нам не покажуть велич та красу життя. Педагоги засвідчать цінність життя, коли у неділі та свята будуть йти до храмів молитися Богу, і то зі своєю родиною, учнями і студентами. Тим засвідчать вірність надприродному життю.

У час викладів та й поза ними, коли будемо бачити вихователів як зразкових християн, то матимемо від них справжнє свідоцтво вірності. Запитаймо, яке ж то свідоцтво життя виявить такий, хто не може потрапити до свого класу, бо запаморочився алкоголем (або той, що палить). Яка проповідь любові життя та й здоров'я може виходити з уст тих, хто себе поволі умертвляє?

Нашої теми стосуються ще такі педагогічні заходи: пошана до дерев та звірят, плекання товариськості, чемності й терпимості. Не лише має право на життя рослина чи й звірина (пес або кіт), але й народ, його мова і культура; усе, що творить риси і відмінності нації.

Не спричиняються до вірності життєвим вартостям оті мавпування чужоземної музики: року, джазу і подібне. Зараховуємо до цього ще й моду, жувальну гумку і порнографію, якою так захоплюється певна частина не тільки молоді, але й старших. Нераз виглядає, що ми таки життєво бідні під кожним оглядом, що без сторонніх впливів не можемо втриматися. Це ж рабство та неволя, і то на свободі, яку ми стільки століть здобували... Отож, за вами слово, педагоги, на сам перший дзвоник!

Місійний: ЩОБ ХРИСТИЯНСЬКА МОЛОДЬ, РАДО ПРИЙМАЮЧИ ЗАКЛИК СВЯТІШОГО ОТЦЯ, СТАЛА СПРАВЖНІМ І ДІЄВИМ ЧИННИКОМ НОВОЇ ЄВАНГЕЛІЗАЦІЇ.

Сьогодні завдяки засобам масової інформації слово Папи є доступним усім, тим більше молоді. Церква покладає великі надії на молодь. Та питання у тому, чи молодь приймає заклик Святішого Отця та інших церковних достойників. А це викликає чимало сумнівів. От була навіть молодь з України у Парижі, і що вона привезла із собою?

Скажемо коротко: настрій туриста. Проїхалася світами,

перебувала у таких-то містах та краях, бачила Папу. Гаразд, а що Папа, глава Вселенської Церкви говорив? Отримаємо відповідь, що гарно промовляв до багатьох тисяч молоді. А конкретно нічого молодь не може сказати і не вміє сказати...

Вона не з'ясовує собі, чого вимагає Церква та її провід. З кількох причин: ця установа часто, наче той Петро на морі, обороняється від хвиль світу; молодь хоче дуже іти заради осучаснення зі світом крок у крок. А це до чогось позитивного не призведе. Церква має свою дорогу, і її молодь повинна зрозуміти: це дорога хреста та жертви. Наш напрямок — тільки до гори, до Тавору і до Голгофи, до... вічного неба. Саме тому не сприйняв заклику Христа багатий молодець. І нині отакі багаті та улюбленці розкошів - юнаки та дівчата - не приймають вчення про досконале життя.

Вони сприйняли б нову євангелізацію, коли б бачили колишню. Старше покоління не свідчить про неї (за деякими винятками). Ніколи не буде нового, коли немає старого. Часто я сам себе запитую: "А де ж та минула євангелізація?" Її не було. Тому втратила Церква молодь, робітництво і старше покоління, затоплене повінню пороків та гріхів, різних фальшивих софізмів...

Та все ж таки ми надії не тратимо, бо що в людей неможливе, те в Бога можливе. І тому заклики наслідника святого Петра у пустелі сучасного світу не будуть даремними. Будуть такі, хто слухатиме і йтиме за голосом Доброго Пастиря та його наступника на землі.

Місцевий: ЗА ВСІХ ХВОРИХ, ЗА ЇХНЄ ТІЛЕСНЕ ТА ДУШЕВНЕ ЗДОРОВ'Я.

Гріх приніс на землю не тільки смерть, але й її передвісників: хвороби, немочі та слабості. Ми всі підлягаємо у певній мірі цим друзям смерті. Молячись за хворих, одночасно випрошуємо у Бога для нас і для наших близьких здоров'я.

Молімося за тілесне здоров'я і дбаймо про нього ділом та словом. Перестережімо тих, хто наражає себе на втрату здоров'я. От не даваймо нагоди та не підмовляймо до пиятики чи куріння, до зневаги тіла і його найкращих сил різною нечистотою — писаною, друкованою, на телебаченні та радіо.

Куди більше звертаймо увагу на душевне здоров'я. Кажуть, що в здоровому тілі — здорова душа, або навпаки — у здоровій душі і тіло здорове. Скільки тілесних хвороб спричиняють душевні недомагання. Коли б ми дбали про спокій сумління, то були б і на тілі здоровими. Це доводять найновіші дослідження медицини, зокрема психіатрії. Отож, спричиняймося до успішного виконання цього наміру. Вчинимо ще одне добре діло!

Покровителі на вересень — святі Йоаким і Анна (22.09)

Святий Йоаким

Їх називаємо богоотцями, бо стали батьками Пренепорочної і Преблагословенної Діви Марії, Богородиці. Довго не мали дітей. Пів століття прожили без потіхи у колисці і врешті Бог їх ощасливив, і то більше від праотця Авраама, Захарія та Єлисавети. Їм Бог послав Єдину з усього людського роду, що потому тримала на руках і 30 років перебула з Сином Божим — Ісусом Христом. Звернімо увагу, що Ісус для своєї Матері присвятив тридцять років, а нам усім — всього десяту частину свого земного перебування, тобто три роки. Богоотці, Йоакиме і Анно, опікуйтеся нашими батьками, аби вони хотіли мати дітей, гарно та по-Божому їх виховали, і вони навіки прославляли Бога Єдиного, в Тройці Святій, та Богородицю.

НАМІР АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЖОВТЕНЬ:

Загальний: ЩОБ ДУХ ХРИСТОВИЙ ПЕРЕКОНАВ ХРИСТИЯН В ЛЮБОВІ БОГА ОТЦЯ ДО ВСЬОГО ЛЮДСТВА.

Місійний: ЗА ЦЕРКВУ В ЯПОНІЇ, ЩОБ ПАМ'ЯТЬ ПРО СВІДОЦТВО РАННІХ МУЧЕНИКІВ, РОЗБУДИЛА МІСІОНЕРСЬКИЙ ДИНАМІЗМ.

Місцевий: ЩОБ ВСІ ХРИСТИЯНИ МОЛИЛИСЯ НА СВ. ВЕРВИЦІ.

Покровитель на жовтень — св. Іван Богослов (9.10).

ОТЦІ ВАСИЛІЯНИ З ПІДПІЛЛЯ

6 серпня цього року в архикатедральному соборі св. Юра у Львові Владики нашої Церкви, очолювані Преосвященним Любомиром Гузаром, в асисті василіянського Протоігумена о. Віктора Батога, ЧСВВ, церковних достойників, відправили торжественну подячну Службу Божу за щасливий вихід з підпілля нашої Церкви — 4 серпня 1987 року. Церква вийшла переможно — до нового, вільного визнання Христової віри, і в наші дні поступає швидкими кроками вперед. Бачимо цей розвиток усюди.

Свобода коштувала Українській Греко-Католицькій Церкві величезних жертв. Особливо це позначилось на Василіянському Чині у підсовєтській Україні. Коли в 1944 році "повернулися" радянські війська, а потім "залізна стіна" відмежувала нас від вільного світу, Василіянський Чин на цій території налічував 91 священика і 89 монахів. Рік пізніше, після зради Костельника у 1945 році, були заарештовані усі ігумени, а після відступництва однодумців Костельника від св. Католицької Церкви вигнано усіх Василіян з їхніх монастирів. Було арештовано майже усіх, на кого хтось показав: "Беріть його, то василіянин". 57 опинилось у тюрмі. 12 з них не повернулися і ніколи не вернуться до нас. Не знаємо навіть, де їхні останки. Решта приїхали на рідну землю і потрохи відходили до Небесного Отця, до вічності. Тільки 18 побачили проблиски волі. З них донині доживають віку двоє 89-річних. Один має 87 років, один — 81 рік, один прожив 80 років, а іншому минає

На світлині: у святоюрському храмі 6 серпня слово мав єпископ Павло Василик, один з ініціаторів заяви про вихід нашої Церкви з підпілля.

Фото В. Саквука

78 літ. Можна було б подумати, що це "рештки" Василіян. Але ні, Господь Бог благословляє їх. Тим, що відійшли, вдалося виховати своїх наступників. Так що є кому служити Богові та народу у монастирях Галичини, на Закарпатті, у місійних станицях на східній Україні та монастирі у Вільнюсі (разом 26 монастирських обителей).

За все це Богові від Отців Василіян велика вдячність, а також від батьків тих дітей, яких Бог покликав на службу.

"ІСУС ЛЮБИТЬ НАС ТАКИМИ, ЯКИМИ МИ Є"

Таку думку висловив доктор філософії, француз канадського походження Жан Ванье, який заснував спільноти "Ковчег" та "Віра і світло".

Львів'яни вже вдруге зустрічалися з видатним французом, який знайшов сенс життя у допомозі розумово неповносправним особам. Засновник благодійних спільнот після відвідин столиці України завітав до міста Лева. 20 липня у Палаці культури учнівської молоді, зал якого вщент був переповнений молоддю, старшими людьми, духовенством, Жан Ванье виклав філософію свого життя та діяльності "Віри і світла". На зустрічі був присутній єпископ-помічник глави УГКЦ Преосвященний Любомир Гузар.

Люди потребують один одного. Але вони часто не відповідають на біди своїх ближніх. Основна дійсність правди і любові, на думку Ж. Ванье, - це розуміти людей, що оточують нас. Тому засновник "Віри і світла" серцевиною діяльності цієї спільноти назвав спілкування. Розумово неповносправні мають великі серця і це гість спробував довести на кількох прикладах з власного життєвого досвіду. Навіть сильні потребують слабих, аби краще пізнати євангельські істини. Сильні повинні вдихнути бажання жити у тих, хто неймовірно страждає.

Слайди, що демонструвалися після розповіді визначного гостя, висвітлили дієвість вищезгаданих благодійних спільнот. Вони існують у багатьох країнах світу і допомагають знедоленим відшукати сенс життя. Необхідність такої допомоги залишається актуальною і нині в Україні, коли державні чинники не завжди належно піклуються неповноцінними людьми. Тому 4 спільноти "Віри і світла" у Львові та в інших містах нашої держави залучають до себе розумово неповносправних.

Переконатися про дієвість львівських спільнот присутні змогли наприкінці вечора-зустрічі, коли неповносправні та їхні батьки виконували духовні пісні, піднявши настрій у залі.

Ігор СКЛЕНАР

ГОСПОДЬ НЕ СПАСАЄ ЛЮДИНУ БЕЗ ЛЮДИНИ

ВЕЛИЧНИМ І ПО-ОСОБЛИВОМУ РАДІСНИМ ВИДАЛОСЯ ЦЬОГОРІЧНЕ РІЗДВО СВЯТОГО ПРОРОКА І ХРИСТИТЕЛЯ ГОСПОДНЬОГО ІВАНА ДЛЯ ПАРАФІЯН ІЗ ОКОЛИЦЬ ВУЛИЦІ ВАРШАВСЬКОЇ, ЩО У ЛЬВОВІ. У ПЕРЕДДЕНЬ СВІТЛОГО ПРАЗНИКА, В НЕДІЛЮ, ТУТ ВІДБУЛОСЯ УРОЧИСТЕ ОСВЯЧЕННЯ ВІДРЕСТАВРОВАНОГО ХРАМУ БОЖОГО, ЩО ВІДТЕПЕР НОСИТИМЕ ЦЕ СЛАВНЕ ІМ'Я. ОСВЯЧЕННЯ ЦЕРКВИ ЗДІЙСНИВ ПРОТОСИНКЕЛ ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ УГКЦ о. ЯРОСЛАВ ЧУХНІЙ. ВІДТАК ВІДБУЛАСЯ СВЯТОЧНА ЛІТУРГІЯ ЗА УЧАСТЮ СВЯЩЕНИКІВ ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО ДЕКАНАТУ УГКЦ М. ЛЬВОВА, БАГАТОЧИСЕЛЬНИХ ПАРАФІЯН ТА ЇХ ГОСТЕЙ.

— Господь Бог так керує світом, щоб злучити всю людську спільноту в єдине ціле. Це є наша духовна запорука на дорозі до вселенського єднання. Водночас таке прагнення вірних Церкви Христової має відбуватися через парафію, кожного християнина. Вважаю, — наголосив протосинкел о. Ярослав Чухній, звертаючись з проповіддю до учасників Богослужіння, — що ви засвідчили свою щиру відданість Богові, відбудувавши раніше осквернений безбожним режимом храм Господній. Але це тільки зовнішня ознака духовності людського єства. Бо ж маємо щодня будувати храм Божий у серцях і душах людей. І на цій нелегкій дорозі не маємо права загубити навіть однієї душі, взірцем для якої має стати жертовність, терпеливість і відданість Богові Івана Христителя — Предтечі Ісуса Христа.

Отже, позаду вельми велика і виснажлива фізична праця парафіян ще одного храму. Вона гідно увінчує їх п'ятирічні старання, щоб реставрувати і відновити до життя зведену на початку XX століття духовну святиню. Практично до її освоєння вірні Церкви приступили згідно із рішенням Львівської міської Ради народних депутатів від 28 січня 1992 року. До цього дня зачинена культова споруда використовувалася під складське приміщення. А це вимагало неабияких зусиль парафіян, усього церковного активу, щоб Божий дім знову набув належного вигляду, став духовною окрасою мікрорайону. Віднині парафія матиме два храми — діючу церкву святого апостола Андрія Первозванного, а також дочірню церкву — храм святого Івана Христителя. За словами настоятеля реставрованого храму о. Григорія Собечка, тут окрім традиційної

Служби Божої, будуть здійснюватися таїнства вінчання, хрищення, працюватимуть недільна школа, катехитичні курси. Спеціальні заняття передбачені для церковного хору, знайдеться місце і для бібліотеки духовної літератури.

— Отче Григорію, що спонукало Вас дати церкві ім'я Івана Христителя?

— Ми виходили з того, що нині, на жаль, терена української землі уподібнені в духовному аспекті до великої пустелі. Окрім багатьох інших, зокрема, господарських, фінансових негараздів, маємо глибоку духовну руїну. Це наслідок панування безбожної тоталітарної системи, а також вже нинішнього продукування різними антиукраїнськими та антихристиянськими силами культу насильства, порнографії, нездорових масових видовищ тощо. За таких обставин нам конче потрібний духовний взірець аскетичного життя, глибокого благовістя про покаяння, дотримання посту, молитви до Бога, інших християнських чеснот. Саме у такій іпостасі для всіх християн виступає Іван Христитель. Маємо щоденно засвоювати його проповідницьку спадщину, утверджувати принципи смирення і покаяння, любові і правди до Бога та ближніх. А щоб прийняти Господа всім серцем, всією своєю душею, маємо очиститись від гріхів. Такими були заповіді Івана Христителя, тому й обрали його ім'я для реставрованого храму.

— Кого б Ви, отче Григорію, назвали серед жертводавців, безкорисливих парафіян, які найбільше прислужилися справі відновлення повноцінного життя храму?

— Основний жертводавець — наша громада парафіян. І тут для нас однаково дорогою є кожна гривня, кожна копійка, адже це найщиріші пожертвування вірних. Особливу подяку за фінансову підтримку висловлюю колективу Львівського заводу хлібопродуктів (заступник директора підприємства Роман Бень). Постійно опікувалися ходом реставрації церкви голова комітету профтехосвіти Львівщини Ярослав Камінецький та його заступник Юліан Кисіль. Завдяки зусиллям заступника директора ПТУ № 17 м. Львова Романа Юринця та його учнівського колективу церква отримала прекрасний іконостас. Кивот для храму власноручно виготовив вже, на жаль, покійний о. Володимир Сухий, квітами прекрасної роботи оздобила храм родина Гринчуків, а складні будівельні віднови церкви добре виконали майстри своєї справи Іван Карвацький, Іван Кіт та інші. За добровільні кошти нашого парафіянина Івана Луця придбали дзвін, який на його прохання отримав назву "Іван". Сердечну подяку складаю також художнику-проектанту Роману Дудару, руками якого відреставрована внутрішня оздоба церкви. Заслуговують вдячності голова Братства святого апостола Андрія Первозванного Іван Слобода, а також добродії Микола Жеребецький,

Федір Крохмальний, Степан Куть, сестриця Анна Пилипчук, і, звичайно, особливо вдячний за службу і працю сотруднику нашої парафії о. Степану Проціву, а також мешканцям всього мікрорайону.

— До речі, відтепер парафія, яку Ви очолюєте, буде мати два храмові празники — день святого апостола Андрія Первозванного (13 грудня) і Різдво Івана Христителя (7 липня).

— Так, ці дні стануть для нас ще більш ближчими, ріднішими. Це також буде ще одна прекрасна нагода привернути увагу парафіян до Слова Божого, Господньої молитви. Однак за празниками маємо повсякчас пам'ятати про будні. Господь не спасає людину без людини. Тому кожен з нас повинен йти назустріч Богові, своїми конкретними справами наближати Царство Небесне, щоб стати на дорогу віри, надії та любові.

Розмовляв Степан БОРУЦЬКИЙ, м. Львів

АКТУАЛЬНО

Рятуйте наші душі!

У мальовничому куточку Прикарпаття, недалеко від Старого Самбора, розташоване село Лаврів, що своєю назвою правдоподібно завдячує княжому монастиреві Отців Василіян ("Лавра" — назва більшого монастиря східного обряду).

Протягом віків, як засвідчують історичні пам'ятки ще з XIV століття, Лаврів був духовним і культурним центром Прикарпаття. Монастирська церква св. Онуфрія розписана унікальними фресками, аналогів яких сьогодні в Україні більше не має.

"Большевицькі просвітителі" спричинились до знищення цієї перлини національної культури, але куди ще більшого духовного знищення зазнало населення Лаврова.

Знищені наші душі. У них витолочено усе шляхетне: любов до Бога, національну свідомість тощо. Натомість привчено задовольняти лише свої низькі інстинкти. Щоб відвічити народ мислити і притлумити голос його сумління, народ споєно алкоголем. Цей аспект одурманення і закріпачення населення входив у систему комуністичного виховання.

І ось серед чудової природи Прикарпаття лежить у духовній руїні мій Лаврів. Деякі молоді люди не відчувають потреби у чомусь вищому і навіть не бачать краси довкілля. Серця їхні холодні й байдужі. Своє дозвілля проводять за чаркою, що призводить до ще більшого духовного спустошення.

Пияцтво — це жахлива хвороба, яка загрожує повній деградації

нації. Що робити? Як рятувати наші душі?

Звертаю свої очі на величний храм св. Онуфрія і на обитель Отців Василіян, яка стоїть пусткою. Щодня келії монастиря чекають на своїх ченців і на студентів, що колись сюди приїжджали з усієї Бойківщини для того, щоб служити Господеві і своєму рідному народові. Скільки тут колись було відпустів, на які з'їжджалися тисячі прочан Прикарпаття! Лунав у храмі св. Онуфрія також і голос Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, що був тут у 1908-1910 роках.

На світлині: монастир у Лаврові

Колись розквітало духовне життя у цьому мальовничому куточку Прикарпаття, у василіянському монастирі проживали побожні монахи, котрі своїми молитвами підносили славу Господню і жертовно служили рідному народові, просвітлюючи його духовно і національно. Отці Василіяни впродовж 123 років провадили у Лаврові школу, у якій вчилося чимало майбутніх священиків та науковців.

Таким був Лаврів колись. Сьогодні боляче споглядати на руїну храму, монастиря та на моральний занепад. З руїни можуть вивести лише побожні духовні особи. Вони потрібні нам, вірним Лаврова, як повітря, без якого неможливо жити. Монастир і нині практично пустує. Необхідно підіймати його матеріально і духовно. Одному священикові і братові-монаху це не під силу.

Хто щиро бажає відродження нашого українського народу, нехай прикладе усе своє вміння і жертовність для його духовного відродження! Хто почує волаючий голос із цього маленького історичного села Лаврова, допоможіть відновити монастир і храм св. Онуфрія!

Нехай знову ця обитель звеличує славу Господню чудовими мелодійними голосами ченців, що зможуть тут навчатися, а опісля набуті знання присвятити рятуванню наших душ від загибелі. Хто чує ці слова, відгукніться й допоможіть сьогодні, бо завтра може бути пізно! Рятуйте наші душі!

Зиновія ЗВІРИНСЬКА,
вчителька

ВОНИ ДОБРЕ МОЛИЛИСЯ

Додому на свята приїхав молодий семінарист. Чорна реверенда з гудзиками і біла колоратка вказували на його священиче покликання. Ввечері він зайшов у кімнату свого дідуся. У ній було темно. Дідусь старечими руками молився на вервиці.

— Дідусю, за кого ви так щиро молитесь?

А дідусь, ніби соромлячись, шепотом відповів:

— За тебе, за тебе молюсь, щоб Господь Бог дав тобі багато ласк для майбутньої праці.

Семінарист з душевним піднесенням поцінував старця в сиву голову.

Минув деякий час і з часом відійшов дідусь у вічність. Священик стає перед престолом відправляти Службу Божу і в своїй уяві бачить старця, який пересуває зернятка на вервиці.

Молитва не тільки нас єднає з Богом, у ній єднаються люди в одну спільноту, як діти Божі.

Про голод 1946-1947 років пам'ятають як на східній, так і на західній Україні. Саме у ці тяжкі роки єднала людей трагедія народу, а з нею — молитва на устах вірних.

По всіх селах Галичини навесні 1947 року пронеслась нова хвиля репресій. Господарів виселяли у Сибір, арештовували порядних і розумних людей, в тому числі і духовенство Греко-католицької Церкви.

По селах ходили голодом гнані прошаки із східних областей. Ходили поодинці, сім'ями або групами. Босі, зголоднілі, зажурені, не оминали вони ні бідного, ні багатого. В цей час у Галичині майже всі люди знаходились у нужді. Великі податки, колективізація ще більше збіднювали знедолених війною селян. Кожний селянин розраховував на те, як засіяти своє поле, посадити картоплю і залишити певну частину на прожиття до нового врожаю. Крім цього, ще треба поділитись з тими, які найбільше терплять нестатки, а також з тими, які ходили щоденно і просили милостиню.

Село. На його краю виднієть-ся хатина серед зелені дерев і господарських будинків. На подвір'ї бігає хлопчина зі своєю меншою сестричкою. А коли хтось приходить туди, вони біжать у хату і кличуть свою матір, сповіщаючи про те, що прийшли жебраки. А мати вже заздалегідь наготувала відро картоплі. Це відро задовольнить потреби прошаків на цілий день. На другий день вона готувала вже інше відро. Так регулярно чинила.

Після сніданку вбігає Миколка до хати і говорить матері:

— Мамо, мамо, там на дворі бабуся прийшла з дівчинкою, дуже моляться. Вони хочуть бараболі.

— Скажи їм, що мами немає, бачиш, годую твого братика.

— Як немає, як ви є. А вона

каже: "Боже, Боже, поможи нам бідним!" То що, ви їм не допоможете?

— Марійко, будь тут, біля братика, щоб він не розплакався, — говорила мати до своєї донечки і вийшла на двір.

Перед хатою дійсно стояла літня жінка з дівчинкою десяти років. Вони разом відмовляли молитву, а, побачивши матір, сказали:

— Поможіть, ради Бога, чим хата багата. Не відправляйте нас без нічого.

— Звідкіля ви?

— О, здалека, з Бесарабії. Я з голоду світу Божого не бачу. Оце, слава Богу, моя донечка мене супроводжує, а чоловік з війни не повернувся. Не дайте з голоду померти.

— Мамо, та давайте їм бараболю. Не бачите, що вони бідні, ще й сліпі.

— А хто це говорить? — спитала незряча.

— Мій хлопець, йому тільки шість років.

— І у мене був такий хлопчик, помер... Нехай тобі Господь Бог, синочку, заплатить за твоє добре серце щастям, здоров'ям, щоб ти ніколи у своєму житті не зазнав голоду, як ми.

Миколка побіг до сіней, хотів взяти відро картоплі та не міг піднести. Тоді взяв у руки дві картоплини і положив у мішок сліпої жінки.

— Іди ще принеси! — попросила мати. Вона говорила про життєві проблеми з незрячою. Миколка носив картоплю і кидав у старий мішок. Потім господиня винесла з хати картопляні смажені пампушки і подала їх дівчині і матері.

— Хліба не маємо, а пригощаю тим, що в нас є. Візьміть, будьте ласкаві.

— Спаси Біг! Дякуємо! Будьте щасливі і здорові, ви і ваші діти, ваш чоловік. Нехай вам Господь Бог віддячить за доброту.

— Ідіть щасливо! Нехай Бог вас береже!

Дівчина взяла за руку свою нещасну маму. Вона закинула мішок на плечі і повільно пішла до воріт, а мати витирала сльози жалю.

Після цієї жінки до вечора ніхто не приходив. Коли вже сонце зайшло, два стареньких дідусі попросились на нічліг. Мати відправила їх до сусідів, у яких було більше місця. Вони завжди приймали когось переночувати.

На другий день знову Миколка зі своєю сестричкою забавлялись на подвір'ї. А в цей час прийшов старший чоловік з хлопчиком. Стали перед порогом, тричі перехрестились, моляться. Миколка з Марійкою дивляться на них, слухають молитву.

— Є хтось вдома? — почули від прошаків.

Миколка прибігає до хати і говорить матері:

— Мамо, там якийсь чоловік з хлопчиком відмовляють "Отче наш", тільки трохи по-іншому. Я їх запитав, чи вони знають "Богородице Діво". Вони сказа-

ли, що не знають, бо ніхто їх не навчив. Мамо, чуєте? *Вони добре моляться.*

Мати в цей час наводила порядок у хаті і Миколці здавалось, що вона його не слухає.

— Мамо, навчіть їх молитись "Богородице Діво".

— Іди і навчи! — відповідала з байдужістю мати.

— А вони мене не схочуть слухати... А чому ви не хочете їм дати бараболі? Я йду їм винесу, добре?

— Ходімо разом.

Перед порогом вони ще стояли.

— Поможіть, чим зможете, — просив чоловік і знову хрестився, відмовляючи "Отче наш".

Мати набрала з десяток картоплин і кинула дідусеві в торбу. Він гарно подякував і подався з хлопчиком далі.

Перед обідом прийшов один чоловік з бородою у військовому одязі. На плечах речовий мішок, який скинув з плеча, сів на лавочку, щоб трохи віддихнути. Підбіг до нього Миколка і питає:

— А де ваша рука?

— На війні, синочку, руку мені відірвало, а тепер ходжу, хто що дасть, прошу.

— А вам там було страшно на війні, там стріляють, танки їдуть. У нас сусід, то без ноги прийшов... А ви знаєте молитву "Отче наш"?

— Знаю, синочку і завжди молюсь. І за тебе помолюсь, щоб ти був здоровий.

— Вдома нікого немає, лише я, сестричка і братчик. Вони ще маленькі, а мама пішла до кооперативу. Тато в лісі дуби ріже. Дайте свою шапку, я вам бараболі винесу.

Чоловік дав йому шапку, а Миколка вбіг до сіней, набрав туди картоплі і виніс. Розв'язавши рюкзак, чоловік висипав картоплю.

— Ходи-но сюди, хлопче!

Коли Миколка підійшов, він його погладив по голові, поцілував у щоку, а в самого покотилась сльоза по лиці.

— В нас зараз теж хліба немає. Мама деколи нам пече паляниці. Ще бараболя є, але небагато, — говорив Миколка.

— О, я бачу з тебе буде добрий господар. Пам'ятай про вбогих, то Бог про тебе пам'ятатиме. Будь щасливенький. Дай па...

Мужчина закинув рюкзак на плечі. З Миколкою розійшлись, подавши один одному руки.

Після обіду Миколка побачив, як дорогою йшла жінка, а за нею ще одна з двома дітьми. Він вибіг до них. За ним — сестричка Марійка.

— У вас хто є в дома? — запитали жінки.

— Мама є вдома з маленьким братиком, а батька забрали до лісу різати дуби. Він тільки ввечері приходить. А до нас хто приходить щось просити, то молиться. Тим, хто молиться, мати більше дає бараболі, а хто не молиться, то менше. Дві, три, як кому, — говорив Миколка, йдучи з ними на своє подвір'я.

— А як у вас моляться? — запитала жінка з усмішкою.

— "Отче Наш", "Богородице Діво", та хто що знає...

Жінки подивились одна на одну, відкрили фіртку і увійшли на подвір'я. На дворі стояла мати з дитиною на руках.

— Слава Ісусу Христу! Маєте гарні діти. Хай Бог їх милує. Чим нас обдаруєте? Вибачте, що турбуємо і завдаємо клопотів. Не по своїй волі ходимо.

— А звідки ви? Мабуть, здалека?

— Здалека, аж з Вінничини. Це вже другий голод переживаємо. В тридцять третьому багато у нас померло з голоду — і дітей, і старих. Все в нас забрали, обчистили, а тепер знову засуха. Добре, що ви є. У вас ще колгоспів немає, то й свій хліб маєте.

— А як сюди дісталися?

— Ой, не говоріть. В поїзд не пускають. Та й грошей нема на білети. Як могли, так і добиралися. Де можна було, їхали приміськими, а де ні, вилізали на вагони, лягали на даху...

— Та можна так і випасти з вагона!

— А що ж робити! Скільки на дорозі було випадків. Піднімалися, а тут міст по голові... Тепер ще треба додому добратись. Хочемо трохи продуктів зібрати. Я своїх дітей залишила біля бабусі, а тепер переживаю, щоб хоч не повмирали, поки повернусь додому. А Галина взяла з собою дітей, тому так не переживає. Ви щасливі, що не знаєте голоду.

— Та й у нас чимало злиднів. Добре, що в минулому році вродилась у нас бараболя. Трохи зібрали жита, ячменю, гречки, але знову треба засіяти поле! Тож чекаємо нового врожаю.

Мати пішла за картоплею. А жінки у цей час відмовляли "Отче наш", "Богородице Діво", а потім три рази проказали: "Пресвятая Богородице, спаси нас!" Мати винесла відро, а вони хрестились і сказали:

— Нам ваш хлопчик говорив, що треба молитись.

Мати усміхнулась і розсипала картоплю обом жінкам.

— Спаси, Боже, вас і ваших дітей! Нехай вас Господь Бог сторицею нагородить. Щоб ви ніколи не хворіли, не знали, що таке їсти хочеться.

Коли вони виходили з подвір'я, мати ще винесла дві паляночки.

— Щасти вам, Боже! — говорила мати, повертаючись до хати.

А Миколка і Марійка проводжали їх до сусіднього двору.

* * *

Хилилося сонце на захід. *Україна переживала ще один тяжкий голод.* Одні просили, а інші як могли, так їх рятували. В особах тих жінок Велика Україна і Галичина уособлювали спільну долю, яку ділили між собою. Тому багато людей врятувалося, а тих, що померли з голоду, ми повинні згадати у своїх молитвах, хоч вже минуло відтоді 50 років.

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ,
м. Бар

ВИСТАВКА З НАГОДИ 100-ої РІЧНИЦІ БЛ. П. КИР ЙОСАФАТА ФЕДОРИКА, ЧСВВ

У серцях нинішнього та прийдешнього поколінь житиме пам'ять про тих, хто дбав та обороняв нетлінні духовні скарби української нації. Проте пересічному громадянину України маловідомими є багатогранні життєві сторінки сподвижників Української Церкви, одним з яких є Преосвященний Йосафат Федорик, ЧСВВ. В Національному музеї у Львові 16 липня цього року відкрилася виставка, присвячена століттю від дня народження Владики і зорганізована завдяки старанням його племінниці — п. Ірини Карпинець, члена Спілки художників України та отця Любомира Матури. На виставці представлено фотографії з різних періодів життя, привезені о. Л. Матурою, ритуальні речі єпископа, архівні матеріали, "Портрет кир Йосафата" І. Карпинець та ін.

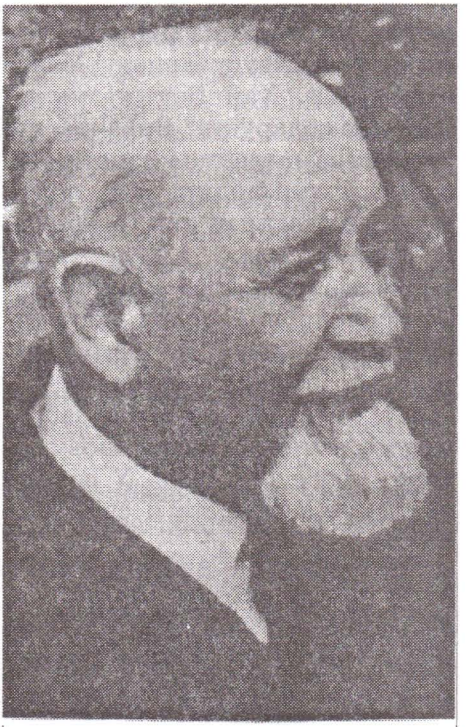

На світлині: владика Йосафат Федорик, ЧСВВ у підпіллі, 1971 р.

Владика Й. Федорик належить до тих, хто непохитно стояв в обороні прав та свобод нашої багатостраждальної Церкви у 20 столітті. Він народився у м. Ярославі, вчився в гімназії в Стрию, закінчив Львівську духовну семінарію у 1921 році та пов'язав своє служіння Богові та народу з Василіянським Чином, коли того ж року вступив до Крехівського монастиря. Як і інші здібні Василіяни, навчався у Римській духовній академії, закінчивши богословський факультет у 1928 році. Після цього там же висвячений на священика єпископом Ісаєм Пападополусом. В Україні о. Йосафат працював на педагогічній ниві, викладаючи богослов'я в Добромильському та Кристинопільському монастирях, ЧСВВ. Та доля закинула його до міста Городла у Польщі, де душпастирював до 1936 року. Стараннями отця збудований у місті греко-

католицький храм. Згодом у Перемишлі став настоятелем василіянського монастиря. З 1941 по 1944 рр. був катехитом у м. Холмі. Опісля — настоятель Золочівської обителі отців Василіян.

Коли до Галичини прийшли нові "визволителі", почалася "свіжа" хвиля переслідувань Греко-католицької Церкви. Як і інші духівники, о. Йосафат відчув на собі методи репресивно-каральних органів комуністичної влади. Ще до Львівського псевдособору, у 1945 році він був засуджений на 6 років каторжних робіт, але відбув половину цього терміну. На свободі не занедбав свого служіння і трудився як душпастир на Тернопільщині. Його думки линули до тих далеких північних сторін імперії, де відбували несправедливе ув'язнення сотні наших священиків. Тому висилав їм посилки, допомагав їхнім родинам... Каральні органи радянської імперії, як відомо, завжди були винятково пильними. Після арешту о. Й. Федорика у березні 1952 року засуджено на 25(!) років каторги, на 5 років заслання. Після смерті Сталіна термін каторги зменшили на 10 років. Але повноцінної свободи не відчув, бо заборонили повернутися в Україну. Виїхав до Казахстану та Киргизії, де розпочалася нова сторінка у його священичому служінні, бо працював серед українців та німців. У 1964 році висвячений на єпископа греко-католицькими владиками О. Хирою та В. Величковським. За життя ще вдалося повернутися до рідних сторін, зокрема до Трускавця на Львівщині. Постійно був переслідуваний. В результаті — передчасна загадкова смерть в лікарні у місті Стрию 28 грудня 1979 року. Величні, достойні похорони відбулися через три дні зі скромної хатини п. Я. Цегелик. Преосвященний Йосафат є автором теологічних праць, перекладав з французької мови "Поучення для священиків", написав ряд трактатів.

Таким мученицьким і страдницьким було життя єпископа нашої Церкви, який засвідчив відданість християнській та національній ідеї. *Пом'янімо його у наших молитвах!*

Ігор СКЛЕНАР

ПОПРАВКА

У 8-ому числі "Місіонаря" трапилася помилка. Автором статті "Свідки Христові" (2) на 18-19 сторінках є не о. Дам'ян Богун, а Михайло Костів. Редакція просить у автора вибачення.

"СЕРЦЕ ХРИСТОВЕ - ПОВНЕ ЛЮБОВІ, МОЯ НАДІЄ ТИ ОДНА..."

(Закінчення. Початок у № 8 за 1997 р.)

НА ТЕРЕНАХ СВ. ЙОСАФАТА

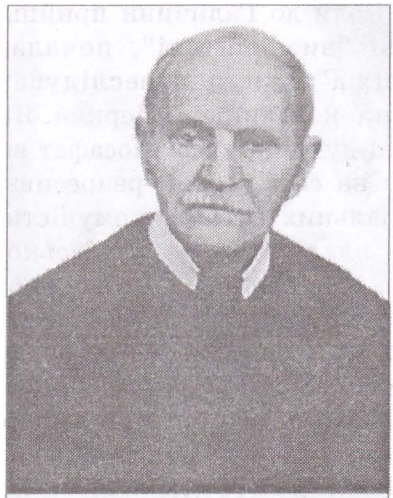

На світлині: о. Маркіян Когут

Ще будучи на засланні, о. Маркіян часто молився про заступництво українського священномученика Йосафата, який походив з Волині, часто мріяв, побувати на його батьківщині. Доля усміхнулася йому і після довгого поневіряння у чужому краї, коли повернувся на Волинь. Тут, у Володимирі-Волинському, знайшов притулок у родині лікаря Івана Мельника. Часи були важкі. Отець Маркіян влаштувався працювати нічним сторожем, а вдень працював у саду, на пасіці, допомагав дітям у навчанні. Згодом на квартирі Мельників почали відбуватись підпільні Служби Божі, на які з обережністю приходили греко-католики міста і навколишніх сіл.

Родина Івана і Марії Мельників була багатодітною. В ній виховувалось дванадцятеро дітей. Часто приходили діти з багатьох християнських родин. Отець Маркіян вчив дітей молитов, катехизму, Святого Письма, іноземних мов. А згодом він створив дитячий театр, писав сценарії, за якими ставили маленькі сценки на релігійну тематику. Скільки-то радості було, коли на Різдво у тісному сімейному колі відбувся чудовий вертеп з колядками. А згодом дитячий театр почав готувати різні імпрези до релігійних свят. Поряд з тим о. Маркіян почав редагувати газету "Бджола", де писав свої поеми, вірші, статті під псевдонімом Данило Паломник.

Чимало прикрих утисків зазнала і греко-католицька родина Мельників за свої релігійні переконання. Під час чергового обшуку тут вилучили предмети релігійного культу; з кімнати, де проживав отець, взяли рясу і антиміне. Біль огорнув серце. Отець клякнув перед образом Матері Божої і довго молився, відчув, що на душі стало легше. Віра в Бога вселяла надію, що колись і в Україну повернеться релігійна свобода.

ПОВЕРНЕННЯ ДО КРИСТИНОПІЛЬСЬКОГО МОНАСТИРЯ

Перебуваючи на Волині, о. Маркіян часто приїжджав до Кристинополя (нині — Червоноград). Одного разу не стримав почуттів, які переповнювали душу, і зайшов до колишньої монастирської церкви отців Василіян (де

тоді був музей релігії і атеїзму), клякнув перед престолом і почав молитись. Раптом за спиною почув чийсь грізний голос: "Молитись тут не можна!" Перехрестився отець і вийшов з порожнього храму.

За Божим Провидінням Україна стала незалежною державою, народ отримав релігійну свободу, почали поставати з руїн церкви і монастирі. Нарешті, повернуто отцям Василіянам монастир і церкву св. Юрія в Кристинополі. Повернувся сюди разом з ченцями Василіянами і о. Маркіян. Спільно з братією пережили щасливі хвилини радості, коли знову у церкві св. Юрія відправили спільно першу за довгі роки переслідувань Святу Літургію. З'явились тут перші брати-новики, а згодом і вихованці духовного ліцею. Отець приділяє чимало уваги їхньому вихованню. А весь вільний час присвятив журналістській праці, писав релігійні вірші, поеми, перекладав релігійні твори з інших мов. Так, з польської переклав "Життя святої Тереси", з грецької — "Життя св. Василія", з французької — вірші святої Тереси Ліз'єнської, впорядковував з латинського обряду пісні і кантати, написав книгу нових Акафістів. У видавництві отців Василіян вийшло кілька його книг. Серед них — поема "Літургія в кайданах", написана на засланні.

З відновленням духовного життя у монастирі почало діяти Апостольство молитви, Марійська дружина. Також створено драматичний гурток, який ставив п'єси до тих чи інших релігійних свят. Сценарії були написані отцем Маркіяном під псевдонімом Данило Паломник.

По-справжньому почали оживати паростки духовності в монастирі з приходом сюди о. Йосафата Воротняка, ЧСВВ. Цей високоосвічений, інтелігентний священик зумів об'єднати людей різного віку і професій, чимало зусиль докладає для духовної праці з молоддю, вихованню майбутніх священиків і братів-монахів, надає важливого значення місійній праці, а також поширенню релігійного друкованого слова. Старенький о. Маркіян дуже любив у вільні хвилини спілкуватись з отцем Йосафатом, ділився думками, спогадами, спільно переживав щасливі хвилини духовної радості. Мабуть, незабутньою подією у їхньому житті було повернення до храму чудотворної Кристинопільської ікони Матері Божої, на свято Благовіщення у 1994 році.

Після довготривалої недуги о. Маркіян Когут, хоча і на візочку, знову був у монастирському храмі, де служив спільно з священиками Великодню Службу Божу. Коли численні вірні почули його тихий голос: "Мир всім!", у більшості з них на очах з'явились сльози. Це була зворушлива мить. Радістю сповнились серця усієї братії Василіянської спільноти, коли за святковим столом зайняв своє звичне місце (яке віддавна пустувало) о. Маркіян. І всі разом заспівали переможну пісню: "Христос воскрес!"

Знову прийшла весна красна. Зацвіли білосніжно сади, милують своєю красою червоні тюльпани та білі нарциси, духмяно пахне бузок. У травневі дні християни в особливий спосіб віддають свою шану Пречистій Діві Марії, в храмах велично відправляються молебні. У цей щирий вінок вдячності вплітаються і молитви-подяки жертвенного священика о. Маркіяна Когута, ЧСВВ за опіку Небесної Матері, за отримані ласки, за відродження духовності на рідній українській землі.

Ольга Крак, м. Жовква, травень 1997 року

ОТЕЦЬ ПЕТРО ОРОС

(Закінчення. Початок у № 7, 8 за 1997 р.)

У попередніх матеріалах ви коротко ознайомилися з життям одного з українських душпастирів на Закарпатті. Його останні роки— це теж цінний пізнавальний матеріал для тих, хто цікавиться історією нашої Церкви у 20 столітті.

У лютому 1949 року вийшло повідомлення, що Греко-католицька Церква ліквідовується. Про це о. Петро прочитав, але нікому з цього приводу нічого не казав. Продовжував молитись у церкві, ніби нічого не трапилося. Його викликала влада, погрожували, але отець мовчав і далі служив Богові. Миряни теж впевнено себе почували при такій позиції душпастиря. Коли вже неможливо було відправляти Богослужіння у білківському храмі, то вночі прямував до Імстичевського монастиря (який теж став недоступним через заборону влади) і там правив таємно до світанку. Потім виходив і йшов дорогами, які він лише сам знав. Усюди зустрічався з прихильністю людей. Але органи переслідували отця, робили жахливі обшуки, перевертаючи усе догори дном. Чимало білківчан сиділи у в'язниці по кілька днів без їжі та води, бо від них вимагали вказати місцезнаходження душпастиря Петра. Траплялися на його шляху і такі особи, що показували документ від влади (який нібито гарантував безпеку) і просили його добровільно здатися. Отець нехтував цим і де лише був, то збирав навколо себе людей і молився. Завжди обнадіював і казав, що після переслідувань настануть кращі дні, серед людей пробудиться віра і вони навертатимуться до Господа...

Необхідними для підтвердження правдивості розповіді є й свідчення інших людей, не тільки автора. Ось що знала про героя цієї історії **Олена Бісмак**:

— Отець Петро жив бідно. Неодноразово роздавав одяг, взуття, харчі іншим людям, які цього потребували. Одного разу за моїм проханням дочка священика Сабова, у домі якого жив ще Петро, написала про його життя. Але цю письмову розповідь я віддала Преосвященному Івану Маргітичу. *Тому спробую розповісти те, що збереглося у моїй пам'яті.*

Коли Петро закінчив духовну семінарію, то зійшлися додому з його рідні, переважно священики. Радили йому шукати дівчину та одружитися до свячення. Він попросив зачекати і пішов молитися до іншої кімнати. Пройшло багато часу, а Петра немає. Не дочекавшись, вони ввійшли туди, де він молився. Стояв на колінах перед іконою Пресвятої Богородиці. Відповів, що не хоче одружуватися, а цілком посвятитися Господеві.

У часи переслідувань нашої Церкви на Закарпатті вірні перестерігали свого душпастиря і казали йому бути обачним. Нагадували про вивезення до Росії, у Сибір. Але о. Петро відповідав, що він загине від кулі. Так воно і сталося 27 серпня 1953 року, коли о. Ороса застрілив міліціонер. 28 серпня я чергувала у терапевтичному відділенні районної лікарні (саме там працювала). Вночі на 28-е привезли до моргу тіло священика. Вістка про смерть о. Петра збентежила і персонал, і хворих лікарні, особливо тих, хто його знав. Один чоловік з села Луково розповів, що вже давно за душпастирем "полювали" міліціонери. Одного разу о. Петро прийшов вінчати молоду пару, але тоді влаштували пастку, було багато міліціонерів. Затримали. Підстав для арешту не було, тому відпустили.

Я зайшла до моргу, щоби поглянути на покійного отця. Він був у темному костюмі, штани (там де коліна) — протерті. 29 серпня прийшли енкаведисти та міліціонери, забрали свідків, чергового лікаря, медсестру і повезли тіло вбитого. Згодом ми дізналися, що о. Петро похований десь біля Кам'янського. Діти-пастухи пасли худобу і знайшли дощами вимитий гріб. Тоді енкаведисти знову таємно похоронили. Згідно з чутками, десь у гаражі біля КПЗ... Мені розповідала дружина о. Нестора Ромжі про те, що брат о. Петра, о. Іван у важкий час молитовно звертався до нього і завжди відчував допомогу. Робітник моргу після "зустрічі" з покійним о. Петром став ревним греко-католиком і згодом відвідував вночі підпільні Богослужіння. Взагалі, більше свідків, які знали про його життя, померли...

Святі постаті можна оцінити лише після їхньої смерті. Доколи вони з нами, відчуваємо їхню любов, доброту, усе у них просте та природнє. Коли втрачаємо їх, то починаємо розуміти таку втрату. *ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ ОТЦЕВІ П. ОРОСУ!*

о. Павло МАДЯР, ЧСВВ

НАМ ПИШУТЬ

Шановна редакціє!

До мене потрапило кілька чисел католицького місячника "Місіонар". Він надзвичайно цікавий та пробудив у мене бажання покращити свою релігійну освіту. Користуюсь маленьким молитовником, який видало видавництво "Місіонер".

Наприкінці свого коротенького листа хочу подякувати за ту велику справу - християнського виховання та просвіти, якій служить Ваш часопис.

З повагою Тамара Тухольська, м. Ліпняк у Литві

ФИЛИПЧУКИ

Отак назвав один розділ своєї книжки Казимир Дембскі — отець салезіянського згромадження. Пише він, що годі минути, згадуючи мучеництво підляшан, уніатів тієї родини. Вони мешкали у селі та парафії Проченка. Матеріал грунтується на показах свідка цієї історії — Олени Филипчук.

15 лютого 1975 року до Прохенок приїхав начальник Клименко з 400-ми козаками і двома ротами (сотнями) піхоти. Мали силою "навертати" людей на православіє. Військо розмістилося у домах. 18-го лютого зібрали усіх прихожан у школі. Начальник виголосив зібраним три накази: мають ходити до православної церкви, христити в ній дітей і прийняти православіє. Присутні ці накази одностайно відкинули. Клименко наказав козакам приготувати нагайки. Тоді почали бити. Діти від 10 до 16 літ діставали по 50 нагайок. Старша молодь і жінки — по сто, а чоловіки — по двісті і більше. Найперше били дітей. Матері заохочували їх не плакати, а для Христа зносити удари. Коли дійшла черга до батьків, то діти плакали, кричали, зойкали, боялися, щоб їх не повбивали. Ці жахливі сцени повторювалися аж до першого березня.

Филипчуки, бажаючи оберегти від терпінь свою донечку Олену, сховали її в соломі на стриху. Дівчинка мусіла цілий день лежати спокійно, щоб її не знайшли козаки. Коли ввечері батьки вернулися додому, то мати пішла за Оленкою. Вона ціла тряслася з холоду і страху. "Мамцю, — питає Оленка, — чи вас сильно били?" "Били нас, — каже мати, — але не дуже. Тільки Настася зімліла і хвора". Коли пішли до кімнати, Настася лежала у ліжку, а батько сидів на стільці, до ранку обмивав їй рани.

На наступний день уніати знову мусіли йти на криваве биччування. Настася, важко хвора, залишилася вдома. Замість неї хотіла піти Оленка. Доводила батькам, що зовсім не боїться нагайки, а коли її будуть бити, то не заплаче. Мусіла однак залишитися вдома.

Тої днини під час биття зімлів старий Филипчук. Іншого дня козаки залишили у себе Филипчукову, щоб їм спекла хліба. Цього разу батько взяв з собою Оленку, бо вона хотіла терпіти заради Ісуса.

Клименко, не здобувши бажаного, виїхав, а на його місце прибув ще гірший кат Головінський. Одного разу він покликав до свого "бюро" Филипчука і так мовив: "Слухай, Давиде, мені тебе дуже жаль, але уніатство тебе погубить. Хочу тебе врятувати. Не треба тобі нічого писати чи говорити. Поклади тільки свою руку на мою і я буду писати". Филипчук з такою силою вдарив руку начальника, що перо перелетіло через нього і впало на підлогу. Головінський вискочив з канцелярії і покликав козаків, які катували Филипчука аж до непритомності.

Коли ввечері повернувся додому, важко було його впізнати. В хаті настав великий лемент. А він усіх заспокоював, що його нічого не болить, щоб не плакали. Обмили рани. Після вечері його жінка просить, щоб відпочив, бо завтра знову будуть бити нагайками. Він однак не лягає спати, бо мусить їхати до Варшави з поданням справи про переслідування уніатів.

Подання, завезене Филипчуком, допомогло настільки, що відтоді вже публічно людей не катували. Головінський не міг змиритися з тим і велів арештувати Филипчука як найбільшого бунтаря. Коли козаки заковували батька у кайдани, то діти плакали і тулилися до нього. Він мовив: "Спогляньте на мене, мої діти, не плачте, а бодріться!"

Филипчука переводили з однієї в'язниці до іншої. Жінка з Оленкою спромоглась відвідати його та передати їжу й білизну. 8 вересня вивезли на Сибір. Звідти він утік і кілька місяців переховувався між своїми, та стражники його спіймали і він більше з Сибіру не повернувся.

Одного разу Филипчукова з дочкою поїхали за Буг, щоб після 42 місяців неволі прийняти Святі Тайни. Коли прирекли парохові, що його не видадуть, то він завів їх до костела, висповідав і запричащав, а вони польовими дорогами повернулися додому.

З першого березня Головінський вигадав прохенковцям нові муки. Виганяв їх до села Ольшанки, де випало багато снігу. Три тижні вони мусіли з відкритими головами стояти у тому снігу, а дощ та вітер бив по їхніх обличчях. 1877 року прохенських уніатів вивезли в Росію. Не пошкодували й Филипчуків. Врятувалася тільки Оленка, що в той час гостювала у Галичині в рідних. *З тої мученичої родини ніхто не вернувся до рідного села!*

Дивно, що інші "конфесії" так можуть говорити і розголошувати про свої терпіння від уніатів. Ось бачимо, хто від кого терпів!

Євген ШИДЛОВСЬКИЙ

ПОДОРОЖ ДО КИЄВА

У липні, у Бучацькому василіянському монастирі на англомовних курсах, які проводили генеральний консультор ЧСВВ о. Лев Голдейд, подружжя Кучми, о. Григорій Гриньків зі США та п. Т. Береза, навчалося близько 60 братів-студентів зі Львова, Варшави, Загреба, Перемишля, Золочева. *Завершенням цих студій стала поїздка до столиці України — міста Києва.* Доволі насиченою видалася для близько 40 членів ЧСВВ подорож до древнього українського міста. Ми вирушили 28 липня, проїжджали центральними містами України і прибули того ж дня. Звичайно, що організаційні моменти щодо проживання, харчування були наперед узгоджені. Прибувши до Києва, з допомогою екскурсовода у перший день ми оглянули місто, пізнали багату духовну спадщину рідної землі.

Так, у Софіївському соборі дізналися про те, що третина мозаїки збережена до нині. Хто ще не був у цій давній святині, то може побачити макет первісного собору, саркофаг князя Ярослава Мудрого, оригінальну дзвіницю, трапезну церкву.

На світлині: брати-василіяни біля Софіївського собору у м. Києві.

Наступного дня ракета (катер) несла нас водами Дніпра. Наближаємося до *Канева* — міста, де поховано провідника нашої нації Тараса Шевченка. Піднімаємося східцями догори, яких до самої могили є 250. Аби пом'янути видатного українського поета та художника, брати-василіяни спільно відслужили панахиду під проводом о. Лева Голдейда, ЧСВВ. До речі, чернеча гора зовсім не випадково так називається. Раніше тут була василіянська обитель. Є на горі хатина, яку сам запроектував Тарас Шевченко та мріяв у ній проживати. Екскурсоводи біля 2 годин розповідали українською мовою (хоча між собою — російською) про життя, ідеї, національну та духовну спадщину поета. 30 липня знову вивчаємо духовні святині української столиці. Києво-Печерська Лавра, один з найдревніших монастирів України, нині належить ченцям, що підпорядковуються Московському патріархату. Зберігаються у ній мощі українських святих — Антонія і Теодозія Печерських. Ми помолилися до святих Божих угодників, побачили чесні голови св. мучеників. У цей день побували і в Андріївській церкві, оглянули залишки Десятинного храму.

Як відомо, на Аскольдовій могилі знаходиться одна з трьох греко-католицьких церква у Києві — св. Миколая. Саме у ній отці та брати ЧСВВ правили Святу Літургію на завершення поїздки. Наступного дня — теж Служба Божа, прощалися із золотоверхим містом та повернення зі своїми враженнями та розчаруваннями.

о. Йоанікій Гверенчук, ЧСВВ

МОЛОДЬ І ЦЕРКВА

ЯК ВІДПОЧИВАЮТЬ НАШІ ДІТИ

Історія львівської молодіжної християнської організації "Витанія" (назва походить від найменування селища поблизу Єрусалима) свідчить: цілком придатним для обладнання дитячого табору відпочинку може стати приміщення школи чи інтернату.

Свої перші відпочинкові табори для дітей "витанійці" організували два роки тому в селах Коростів та Білий Камінь. Згодом відпочинкова географія підлітків сягнула Стрілок і Сколе. Товариство відразу вирішило орієнтуватися на оздоровлення дітей-сиріт, напівсиріт, з малозабезпечених та багатодітних сімей. Оскільки раніше молодь цього не практикувала, сама ідея вважалася експериментальною.

— Спочатку важко було визначитися з програмою перебування дітей у таборах, — згадує голова організації Мар'яна Гиба. — Більшість молоді керувалася насамперед власними потребами, організовувала для себе духовні зустрічі, брала участь у прощах, зрідка — у благодійних акціях. Але не хотілося замикатися на собі, тому й народилася ідея запрошувати дітей на відпочинок у Карпати. Програма таборів містила такі напрями,

як катехизація, фітогнозія (вивчення лікарських рослин) й екологія. Вихователі — члени товариства — разом із спеціалістами Інституту вищої релігійної культури та Інституту екології Карпат НАН України навчали дітей любити навколишній світ, розуміти і берегти природу.

У другий поспіль рік "Витанія" успішно перетворює у літню оздоровницю сколівську школу-інтернат. Будівля закладу має давню й цікаву історію: школа розташована у колишньому палаці австрійського барона Гределя (між XIX ст.), деякий час приміщення перебувало у розпорядженні підрозділу НКВД, а сьогодні у "палаці" мешкають діти.

Перші враження від перебування всередині будинку можуть викликати невеликий шок. Їдальня у напівпідвальному приміщенні з "грибком" на стінах, загрозливо обвислі стелі, таємничі підземелля... Мимоволі виникає запитання: невже це місце, в якому постійно мешкають і куди приїжджають на відпочинок діти?

І все ж більшість школярів залюбки приїхали б у табір "Витанії" вдруге. На прохання вихователів висловити свої враження на папері, один із них зробив такий запис: "Мешкали ми у колишньому графському палаці з басейном, стадіоном, оранжереєю і гарним парком з фонтаном..." На те, що у басейні нема води, доріжки стадіону не впорядковані, оранжерея і парк "запущені", а фонтан давно не функціонує, уваги не зверталося. Магічне слово "палац" і цікаві історії з давнини... Решту дитяча уява домальовувала сама.

Семінарист колегії св. Йосафата (Рим) Мар'ян Кузьмінський, побувавши у сколівській оздоровниці "Витанії", ділиться спостереженнями.

— Життя у таборі для всіх було постійним пристосуванням до умов. Можна лише співчувати дітям, які мешкають тут роками. Нелегко в такому місці організувати цікаве дозвілля. Я бачив, які зусилля вимагалися від кожного з вихователів табору. Їхня турбота і чудова природа Карпат своєрідно компенсували відсутність видимого комфорту. Ми спостерігали градацію дитячих вражень — від початку до кінця табору. Діти швидко змирилися з тамтешніми умовами. Хотіли бути разом, спілкуватися з ровесниками, пізнавати цікаві ігри, танці. Потім жаль їм було розлучатися, адже вони гарно провели час. Діти, їхній галас, робили похмуру споруду обжитою, змушували й нас самих думати про щось вище, ніж побутові умови.

Цього літа у двох сколівських таборах "Витанії" оздоровилося 120 підлітків. Ще 45 дітей, хворих на церебральний параліч, товариство з допомогою парафіяльної організації "Діти Христа" (під патронатом церкви архистратига Михаїла у Львові) влаштувало відпочинок у Яремче. Серед інших цьогорічних відпочинкових акцій "витанійців" привертає увагу пізнавальна подорож для дітей східною Україною. Юні мандрівники побували в Умані, Чигирині, Суботові, Холодному Яру, Каневі. Спільно з товариством "Просвіта" у Сватові Луганської області організація спорядила також експедицію по ріці Сіверський Донець за участю львівських школярів та вихованців сватівського дитячого притулку.

Роман ДИСАК

ПЕТРУСЬ

(Закінчення. Початок у № 3, 4, 7, 8 за 1997 р.)

ОСТАННІЙ ЛИСТ І ОСТАННЄ БАЖАННЯ

"Ісус хоче на мене зіслати усю радість, допоки помру. Отець парох заснували товариство частого св. Причастя і сказали, що семирічна Оленка перший раз буде причащатися у Великий четвер.

Тепер йдеться мені тільки про тата.

Просив я отця пароха, щоби молились за них і вони це зробили. Відмовили за тата цілу вервицю. Можливо, мене вже не буде, коли тато навернуться, але я буду бачити їх з неба. Складаю Богові цю жертву. Видається, що це вже мій останній лист, бо зовсім не сплю і кашляю цілу ніч. Дуже буду молитись за Вас, Отче, і за ваше Товариство.

Петрусь."

ЯК ПЕТРУСЬ ПОМЕР

(Лист Петрусевого батька)

Великдень, 1913

"Хочу повідомити вам сумну звістку. Наш ангел полетів до неба. Нема вже Петруся між нами. Терпів страшні муки впродовж останнього місяця. Терпів так, як вміють тільки святі терпіти. Ні разу не чули ми його зойку. Ніхто не помітив у нього найменшої тіні нетерпеливості. Отець парох щодня причащав його. Мить, яку він так довго очікував серед довгих безсонних ночей, була для нього вступом до неба. Лице його ясніло радістю на відгомін кроків священика. В очах блистів образ Бога. І цей образ, здається, панував цілий день у його душі. Зустрічав я його тоді, коли молився. Коли радив йому відпочити, казав:

— Татку, відпочиваю, розмовляючи з Ісусом.

— Про що ж ти з Ним говорив?

— Про вас.

Коли мати йому сказала у день смерті, що розпочне відмовляти другу дев'ятницю за його виздоровлення, то заплакав.

— Мамочко, не заважайте мені померти. Хочу, щоб татко навернулись.

Помер вранці у Великий четвер. Оленка саме тоді вперше причащалася. Петрусь її щиро приголубив, потім сам приготувався до свого останнього св. Причастя. Перепросив мене за весь непослух. Я хотів сказати йому:

— Дитино, то не ти у мене, а я у тебе повинен просити пробачення.

Сльози так і виступали мені з очей. Мама, Оленка, Івась і отець парох плакали. Один тільки Петрусь залишався спокійним і усіх потішав. Його муки почались тоді, коли дзвони сповіщали людей про Службу Божу. Мені здалося через деякий час, що Петрусь кличе мене до себе. Я прихилив своє вухо до його уст і почув: "До побачення тату... у небі... це за вас..." І віддав Богові духа, стискаючи рученятами свою вервицю. Після смерті його лице стало таким погідним, неначе зійшов на нього промінь з неба. Наш синок усміхався. У його тілі настав спокій. Мені прийшло на гадку, що це частина Божої краси відбита у ангелику, якому я негідний бути батьком. Я, що не молився протягом 20 років та не вірив (так мені здавалось), впав на коліна біля ліжка та молився, плакав, ридав, але не над ним, а над собою. Благав я прощення у Бога та у мого ангелика за мої гріхи. Який же сором охопив мене, коли я побачив себе таким мізерним щодо власного сина! Я почував себе негідним грішником. А сама думка, що я маю залишитись з Петрусем цілу ніч і з нечистою совістю, була нестерпною. Відчував, ніби стою перед Господом на Страшному Суді. Я негайно шукав пароха, щоб висповідатися...

Петрусь лежав у одязі, який мав під час першого св. Причастя, серед китиць білих лілей. Ми йшли за домовиною, а дзвони сповіщали про Великдень. Наш похід був схожий на радісне свято перемоги, ніж на похорон. Усі діти парафії взяли у ньому участь і були одягнені, як до першого св. Причастя. Я плакав, але в душі був певний спокій. Коли на цвинтарі перша грудка землі впала на домовину Петруся, промовив отець парох:

— Я надто зворушений, щоб розповісти те, що відчуваю. Але відмовмо, любі діти, спільну молитву і подякуймо Богові за велике жертовне діло вашого товариша. Божа ласка не зважає на роки, щоби піднести своїх вибраних до святості. Щоденне св. Причастя вчинило нашого Петруся апостолом і мучеником. Нехай же він буде нашим апостолом і нехай з неба допомагає усім нам та мені, вашому пастиреві більше розуміти бажання Господа Ісуса — духовно збагачуватися через св. Причастя.

Моліться за нас, Отче, особливо моліться за мене, щоби я міг стати гідним того, кому я лише дав тіло, а він мені повернув життя душі.

Батько Петруся."

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД "МАРІЙСЬКИЙ", ОПУБЛІКОВАНИЙ У № 8 ЗА 1997 Р.

По горизонталі: 5. Дорога. 6. Покров. 8. Апостол. 10. Кадило. 11. Прапор. 12. Тайна. 17. Христос. 18. Радість. 23. Назарет. 24. Діадема. 25. Пісня. 26. Слава. 28. Отець. 29. Бернадетта.

По вертикалі: 1. Могила. 2. Єгипет. 3. Корона. 4. Покора. 7. Захарія. 9. Повітря. 13. Ясна. 14. Ясність. 15. Троянда. 16. Діва. 19. Дзвін. 20. Трон. 21. Щастя. 22. Серце. 26. Скарб. 27. Ангел.

Чайнворд "ЛЬВІВ"

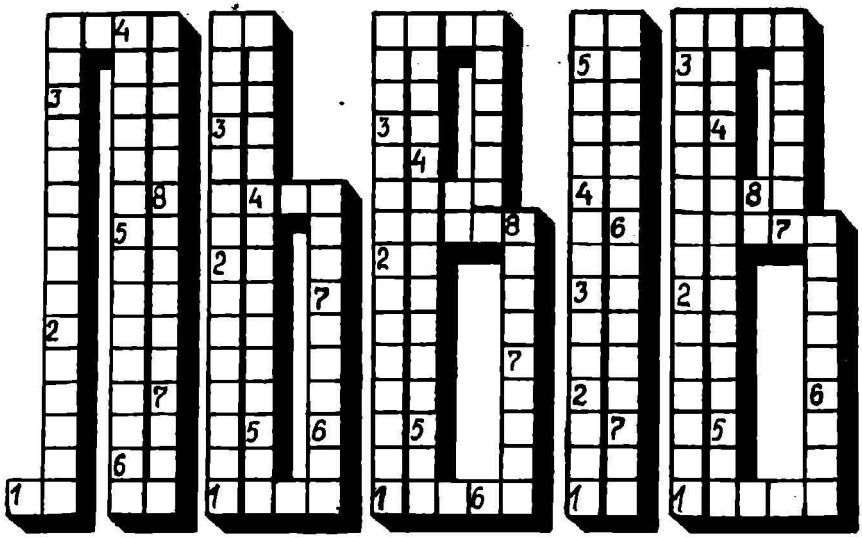

Л. 1. Купець з Греції, за кошти якого споруджена дзвіниця по вулиці Підвальній у Львові. 2. Державна заслужена хорова капела, сформована 1940 року у Львові. 3. Львівська книжкова фабрика. 4. Український живописець, який є автором іконостасу у церкві св. Онуфрія, у Львові. 5. Львівський мистецтвознавець, реставратор славного Олеського замку. 6. Кантата — симфонія С. Людкевича. 7. Райцентр Львівщини. 8. Європейська столиця, де навчалася Олена Кульчицька.

Ь. 1. Назва одного із кінотеатрів міста. 2.Стінка над карнизом, що завершує споруду, найчастіше тріумфальну арку. 3. Вулиця у старій частині міста. 4. Театр М. Заньковецької, у 30-і роки мав назву кінотеатру... 5. Художник, автор картин "На Гуцульщині", "Лісоруби". 6. Річка у Львівській області, ліва притока Дністра. 7. Актор Львівського державного академічного драматичного театру ім. М. Заньковецької, який відтворив образ Ісуса Христа у містерії В. Босовича "Ісус, Син Бога Живого".

В. 1. Широка, пряма міська вулиця. 2. Велика проїзна дорога, шлях. 3. Міський вид транспорту. 4. Село над Зимноводами, що належало колись до міста. 5. Перший мер міста. 6. Актор, режисер, педагог, засновник театру "Березіль". 7. Один з нових житлових масивів. 8. Назва духовного театру у Львові.

І. 1. Телекомпанія, яка транслює релігійно-духовну програму "Благовість". 2. Львівський живописець, ім'я якого носить мистецький навчальний заклад. 3. Курорт у Львівській області. 4. Балет А. Кос-Анатольського. 5. Автор картини "Близнята", яка знаходиться у музеї давнього українського мистецтва (по вул. Драгоманова). 6. Архітектурна пам'ятка Львова. 7. Польський письменник, автор роману "Високий Замок".

В. 1. Скульптор, автор пам'ятника А. Міцкевичу у Львові. 2. Колишній професор Львівської консерваторії. 3. Село на Львівщині, де знаходиться василіянський монастир. 4. Картина В. Манастирського. 5. Назва скульптури на площі Ринок. 6. Перша книга І. Федорова, котра зберігається у бібліотеці ім. В. Стефаника. 7. Ім'я князя, на честь якого названо місто і який похований у с. Лаврові на Львівщині. 8. Директор вищого музичного інституту, автор опери "Купало".

Склала Леся Штикало

НОВІ ВИДАННЯ ВИДАВНИЦТВА "МІСІОНЕР":

Паславський І. **Берестейська унія і українська християнська традиція.**

Об'єктивне дослідження генези Берестейської унії вимагає розкриття усіх чинників, — не тільки зовнішніх, але й внутрішніх, — які привели до торжества великої ідеї поєднання Східної та Західної Церков на українських землях. Професор застановляється над тим, яку роль у події 1596 року відіграла наша християнська традиція.

Дорога спасіння. Свята місія в образках ***(переклад зі словенської о. Е. Владиміра).***

Гарно ілюстрована книга змушує читача призадуматися над питанням безсмертя людської душі, правдивої християнської віри, щирої молитви тощо. Адресована широкому загалові.

НАШУ ЛІТЕРАТУРУ МОЖНА ПРИДБАТИ:

у **Львові** - кіоск біля церкви св. Андрія (пл. Соборна, 3)

у м. **Дрогобичі**, Львівська область - магазин "Місіонер", вул. Мазепи, 7

у м. **Бучачі**, Тернопільська область - монастир Воздвиження Чесного Хреста, ЧСВВ, вул. Міцкевича, 19

та при інших василіянських монастирях